

Majtényi László

„A KÉPMUTATÁS A BŰN TISZTELGÉSE AZ ERÉNY ELŐTT”*

AZ INFORMÁCIÓS JOGOK A NEMZETI EGYÜTTMŰKÖDÉS
RENDSZERÉBEN**

A 2011. évi CXII. törvényről, amely az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szól (a továbbiakban új törvényként fogom nevezni), a törvénykommentár műfajában írni embert próbáló feladat, hiszen olyan kérdésekkel kell kezdeni, amelyek magukban is külön elemzést igényelnek és a műfajtól idegenek, ebből következően a kritikai gondolkodás fogalmi keretei között nehezen megválaszolhatók. A felkérés arra szól, hogy kommentárt írjak. Ennek a kérésnek eleget is teszek, de ez az írás nem lehet szabályos műfajú törvénykommentár, azt ugyanis joggyakorlat ismeretében szoktak írni, míg ezzel a törvénnyel csak most kezdünk ismerkedni. Továbbá ez az írás nem részletes, hanem inkább koncepcionális kritikai kommentár, az előbbi ugyanis sokkal nagyobb terjedelmet igényelne, és a szakjogi-technikai részletek kifejtése azzal fenyegetne, hogy ezek elfednék az alaptendenciákat, teret sem hagynának azok kifejtésére, és az írás amúgy is túlmenne egy folyóiratcikk keretein.¹ Maradnék inkább csupán néhány fontosabbnak ítélt szabályozási kérdés tárgyalásánál, kiválasztok néhány neuralgikusnak vagy fontosnak számító elemet. Attól sem tekinthetek el, hogy ez a törvény nem úgy jött létre, ahogy az rendes jogalkotást üzemeltető államokban szokásos. Ezért rögtön egy a műfajban szokatlan alcímmel kezdem:

EGY ISMERETLEN SZERZŐ PORTRÉJA

Az információs szabadságokról szóló törvény szerzője bujkál előlünk. Mint ahogy a világtörténelem legelső olyan alkotmánya a 2012. január elsején hatályba lépő magyar Alaptörvény, amelynek ugyan-

csak nincsenek szerzői.²

Nem tudom, egy emberről beszélek-e, és végképp nem akarom találgatni ki(k) ő(k), a személy(ek) kiléte valóban nem is érdekel, de felhívom a figyelmet: törvényt írni közfeladat, az írnok – ha irodalmi fordulatot keresnek, akár a fáraó írnokának is nevezhetném – nevének eltitkolása ennek a törvénynek: az általa írt törvénynek a szellemét és szabályait is sérti. Ez rendkívül izgalmas erkölcsi dilemma. Fontos rekonstruálni persze általában is, milyen a „Nemzeti Együttműködés Rendszere Embereinek” az arcéle. Nyilván sokan vannak, sokféle vonással, de bizonyosan van valami közös is bennük. E törvény esetében már nem akármilyen tulajdonságról beszélünk, szerintem ugyanis egyértelműen a jellemet meghatározó vonásról van szó. Ha valaki a titkosszolgálatról szóló törvényt írja nagy titokban, ugyanúgy jogsértő a neve eltitkolása, mintha az információszabadságról szóló törvényt írná, de ő legalább nem azt a törvényt bántja meg, amelyen dolgozik. A két helyzet tehát erkölcsi értelemben nem párja a másiknak. Inkább ahhoz hasonlítható, amikor valaki jogalkotóként úgy bütyköl egy büntető tényállás elkövetési magatartásán, hogy ezzel magát a cselekményt meg is valósítja. Vajon mit érzett és mit érez az írnok? Mi lehet a jutalma? Lehet, hogy semmi?

Pedig a nemzeti együttműködés jogi termékei közül, ha ez dicséret, akkor a vállalhatatlan kategórián belül, szigorúan szakmai szempontból az egyik leginkább vállalható éppen ez, az információs jogokat szabályozó új törvény. A nemzeti keresztény kollektívizmusként például nyomát sem találjuk benne. Ezt a halvány elismerést egy újabb párhuzammal szeretném megvilágítani: Többször megírtam, hogy nézetem szerint kétség sem férhet ahhoz, hogy a sajtószabadságot leromboló hatályos média-

* *La Rochefoucauld híres aforizmája.*

** A tanulmány a TÁMOP-4.2.1.B-10/2/KONV-2010-0001. számú projekt részeként az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával megvalósult kutatás keretében készült. Köszönöm Szabó Máté Dánielnek a kéziratához fűzött megjegyzéseit.

törvényekkel Magyarország nem léphetett volna be az Európai Unióba. Ugyanakkor nem tartom kizártnak, hogy az információs jogokról szóló, 2012 januártól hatályos törvény *szövege maga nem* akadályozta volna meg csatlakozásunkat az Európai Unióhoz. Persze, és erre még kitérek, a jog nem azonos a jogszabály szövegével.

Ezzel tehát nem azt állítom, hogy elfogadható ez a szabályozás, hanem csupán azt, hogy érdemes a bírálatra. E megállapítás mellett erről a törvényről is elmondható, hogy önkényes eljárásban született, és rombolja is a jogvédelem elért szintjét, de nem rombolja le, azt nem szünteti meg, amint, akárhogy is, maga az Alaptörvény sem tudott másként eljárni. Ez annak fényében különösen érdekes, hogy ha a törekvést magát tekintjük, a nemzeti együttműködés állama abban az értelemben nem modern állam, hogy nem *jogalkotó, nem jogtisztelő állam*. Olyan szabályokra törekszik, amelyek a modern értelemben, a mai fogalmaink szerint nem alkotnak jogot, mert ahol teheti, kiiktatja az államot működtető politikai akarattól független, azzal szemben igénybe vehető jogosultságokat. Miközben maradnak ilyenek, persze, akárcsak magában az Alaptörvényben, de a rendszer ellenére. Odáig is elmegyek, hogy ebben a törvényben leszorítottan bár, de – nekem úgy tűnik – a többihez képest nagyobb arányban maradtak ilyen jogosultságok, és ez nincs is írni ellenére. Arra is lesz példa, hogy a szöveget dicsérni fogom.

Számomra nem a szerző személye érdekes, hanem a karaktere. Az ismeretlen szerző, akit tehát nincs kedvem azonosítani, karaktere a szövegből kiolvasható, rekonstruálható. Ez pedig nem érdektelen. Ki hát ő, a nem túl kedves ismeretlen? A szöveg elég egységes, valószínűleg nagyjából egyetlen ember keze nyomát viseli. Olyan valakiről lehet szó, aki képes az elmélyült munkára, hosszú évek óta foglalkozik az információs jogokkal, és azt is tudja, hogy amit vállalt, morálisan kifogásolható. Politikai eszköz ő, mások használják, és ennek tudatában is van, mert noha karrierista, van esze és szíve is, ezért keres és talál is magának mentséget, ezért olykor maga is használja, kihasználja a megbízó tájékozatlanságát, igyekszik a menthetőből valamit megmenteni. Feltételezem, hogy valamiképp elkötelezettje is az információs jogok védelmének. Hasonlít valamelyest az úgynevezett *homo kadaricus*hoz, aki, például főszerkesztőként, egyszerre volt cenzor is meg a korlátos szabadság barátja, engedményt téve saját ízlésének is, mondván, „még mindig jobb, ha én vállalom el, mintha más tenné!”. Mindezek miatt nem lennék meglepve, sőt ellenkezőleg, ha megtudnám, hogy annak idején már nekem is munkatársam volt ő az adatvédelmi biztos hivatalában.

Szerzőnk ugyanakkor nem alkotó elme, nincsenek eredeti ötletei. Ebből fakadóan művének erénye és hibája is egyben, hogy ahol teheti, ragaszkodik a húsz évvel ezelőtti törvényhozáshoz, szabályozási elvhez, miközben olyan szabályozási tárgyról van szó, amely az információs technológiák elképesztő fejlődési üteme miatt az eltelt évtizedek alatt alapvető változásokon ment át. Ez másfelől jó is, hiszen egy olyan törvény szövegrészleteihez, szabályozási elveihez igyekszik – a megbízó utasításának keretei között – ragaszkodni, amely nem pusztán az európai minimumkövetelményeknek próbált annak idején megfelelni, hanem bátor, nemzetközileg is útmutató újításokat alkalmazott,³ a polgároknak fokozott védelmet biztosított.

A SZABÁLYOZÁS ALAPVONÁSAI

Az új törvény nem szakít a szinoptikus megközelítéssel, ami a jogállami forradalom alkotmányossága egyik meghatározó jogi újításának megőrzését jelenti, és ennek félig örülhetünk. Ez az 1992-es szabályozási filozófia úgy tekint a személyes adatok védelmére és az információs szabadságra mint egységre, alkotmányos jogcsoportra, de olyanra, amely átlépi a jogági határokat, amit Szabó Máté érzékletes megfogalmazását átvéve együttesen tekinthetünk a jogrendszer egyik rétegének.⁴ Ez azért fontos, mert az idevágó nemzetközi összehasonlító vizsgálatok azt mutatják, hogy akár az információs szabadság, akár az adatvédelem nagyobb hangsúlyra, elszakíttóságukban, szabadsághiányhoz vezethet. Azonban ez csak magasról letekintő elvi megállapítás, mely csupán a maradéktalanul jogállami működésű jogrendszerre áll. Ezzel kapcsolatban nemhogy kétségeim, de rémületeim vannak.

Ha ezt az érdemet mégis elismertem, ezzel kapcsolatban egy technikai szempontra és egy súlyos veszélyre is fel kell hívnom a figyelmet: először meg kell jegyezni, a rohamtempóban átírt törvény esetében, és a nemzeti együttműködés törvényei ilyenek, a szabályozás teljes átrendezése az elvégzettnél nagyságrenddel nagyobb munka, és ez a technikai nehézségek olyan tömegét idézi elő, hogy szakmai és társadalmi párbeszéd, deliberáció hiányában elkerülhetetlenek a szabályozástechnikai szarvashibák. Másodszer pedig bizonyosan felmerült a szétválasztás ötlete, viszont a jogtechnikai racionalitás, no meg talán a hipokrizis is az együtt tartás mellett szólt. A hipokrizisről majd az új adatvédelmi hivatal elemzésénél írok részletesebben. Mindenesetre ha, legalábbis az állammal szemben, a hatékony jogvédelmet meg akarom szüntetni, nem feltétlenül az

anyagi jogi elrendezéshez kell hozzájárulnom; egyszerűbb és megbízhatóbb is a jogvédelmi mechanizmust az államrezon követelményeinek alárendelni, igényei iránt fogékonnyá tenni. Itt még csak annyit szeretnék megjegyezni, hogy nem az együttszabályozás maga, hanem az adatvédelem és az információszabadság közös, de kormányhivatalra bízott védelme adja meg elsősorban az új, romboló karakterét a szabályozásnak.

Helyenként az a benyomása az olvasónak, hogy az adatvédelmi törvény nyilvánvaló, a gyakorlatban naponta megmutatózó, komoly jogértelmezési nehézségeket okozó hibái egyszerűen szólva nem érdekelték a hatályos törvény megfogalmazóját, noha ezekkel bizonyosan tisztában volt. „Ha eddig elvontunk a rossz részekkel, megleszünk ezután is” – mondta szerintem a kodifikátor saját magának. Vonatkozik ez például annak a szinte értelmezhetetlen szabálycsoportnak a benntartására, amely az adatvédelmi nyilvántartásba bejelentkezni köteles, illetve ez alól mentesülők alanyi körét határozná meg.

Az adatvédelmi nyilvántartás szabályozása a hatályos törvény másik gyenge pontjára is rámutat. *A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény* (Avtv.) adatkezelési szabályainak elfogadása óta rengeteg minden megváltozott, de az adatvédelmi nyilvántartásnak akkor sem volt sok értelme, az ezzel kapcsolatos problémák meg inkább növekedtek. Nyilvános forrásokból, kereskedelmi forgalomban kapható fizikai vagy virtuális adathordozókból, hálózatokból, adatfelhőkből kinyerhető olyan adatállományok, amelyekből könnyedén és akadálytalanul állíthatók össze például hagyományos információs önrendelkezési felfogásunkat súlyosan sértő személyiségprofilok és egyéb alkalmazások. Az Avtv. megfogalmazásakor hírből sem ismerhettük a webkettőt, pedig a közösségi oldalak a nemzeti joghatóságok számára ritkán és korlátozottan kezelhetők. Készül az Európai Unió új adatvédelmi direktívája, amelynek nyilvánvalóan komoly hatása lesz a nemzeti jogrendekre. Az adattakarékosság, az állampolgári, fogyasztói tudatosság értéke egyre fontosabb lesz; az önszabályozás, amelyről az egyesült államokbeli fejlődés megmutatta, hogy önmagában nem biztosít elegendő védelmet, de a törvényi elrendezés kiegészítőjeként és a hatósági együttműködéssel párosuló együttszabályozással a jelentősége feltehetően növekedni fog. Érdekes fejleményeket láthatunk a *Binding Corporate Rules*, a multinacionális vállalatcsoportok belső szabályozásai területén. Az információipar és a társadalmi fejlődés kihívásaira az új törvény csak elvétve keresi a választ, és ahol ezt megteszi – például az adatvédelmi audit esetében –, teljesen rossz választ ad.

Az Avtv. és az elektronikus információszabadságról szóló törvény között eddig megoszlott az elektronikus információszabadság szabályozása, az elektronikus közérdekű adatkérés rendelkezéseit az Avtv.-ben, az úgynevezett proaktív (kérés nélküli) közzétételre vonatkozó szabályokat az elektronikus információszabadság törvényben⁵ helyezte el a jogalkotó. Ésszerű, jó és természetes döntésnek minősíthetjük az elektronikus információszabadság korábban külön törvényben szabályozott rendelkezéseinek az új törvénybe foglalását.

Több esetben az Avtv. rendelkezéseire képest érthetetlen szövegromlást tapasztalunk; miközben az egyik ponton enyhül, máshol szigorodik az adatvédelem, de az indokok nem vagy kevéssé láthatók. Találunk benne igazi nyelvi borzalmakat: „ajánlás tételére került sor” (59. §), „érintettek körének nagyságát” [61. § (4) bekezdés]. Akadnak végül olyan szöveghelyek, ahol nézetem szerint javult az eredetihez képest a szabályozás.

Összefoglalva az általános benyomást, a törvény-szöveg olvasójában az az általános kép bontakozik ki, hogy a törvény készítője a minimálisan elvárható szakmai hozzáértéssel, de a szakmai viták lehetőségét kizárva, a politikai megbízó által kitűzött célt mérsékelt üzemmódban teljesítette, a bűn tehát tisztelgett a jogállami forradalom dokumentumaiba foglalt, az Avtv. által is megtestesített erény előtt. Az erényt el nem ismerő erőszaknál ez mégiscsak jobb.

FOGALMAK, SZABÁLYOK

Egy liberális záróvány: a szexuális életre vonatkozó adat

Rögtön dicsérettel, majd korholással szeretném kezdeni a konkrét vizsgálatot. Úgy tűnik, csak egy fogalom árnyalatnyi változtatásáról van szó, de igen fontos ez a módosítás, szabadelvű értéket érvényesít, és a szabályozás filozófiáját is érinti, mégpedig előnyösen. Az értelmező rendelkezések között találjuk a különleges adat első csoportjára az új törvény alábbi fogalom meghatározását: 3. § (3) bekezdés *a*) pont: „a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselői szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat.”

Tudni kell, hogy Európában máshol nem szoktak a különlegesen védett adatokon belül megkülönböztetéseket tenni. A magyar adatvédelmi jog, mind az Avtv.-ben, mind pedig az új törvényben, a foko-

zottan védett különleges adatok két csoportját különbözteti meg. Az első csoportba azok az adatok kerültek, amelyek szenzitív mivoltukon belül is nagyobb védelmet élveznek, mert a jogalkotó megítélése szerint a személyek önazonosságának legbensőbb köreit érintik. (Megjegyzendő, hogy ez az érdekképviselési tagságra nem feltétlenül áll – kivéve, amikor politikai meggyőződésre utal –, de miért is kifogásolnám akár ennek az adatnak a fokozott védelmét.) Ezek korlátozása csak törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges vagy az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá nemzetbiztonság, bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében, illetve honvédelmi érdekből törvény rendelkezése alapján lehetséges. Ne menjünk itt abba bele, hogy az alkotmányos tesztek alapján lehet-e ilyen honvédelmi érdek, szerintem ugyanis aligha. De most nem erről van szó. A második csoportba tartozó különleges adatok (az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó és a bűnügyi személyes adat) pedig alacsonyabb szintű védelemre tarthatnak igényt.

Örülök annak, hogy a szexuális életre vonatkozó adat az első védett körbe került át (az Avtv.-ben a második csoportban volt). Nem vettem részt az Avtv. megalkotásában (bár pár javaslatomat talán figyelembe vették), de az a gyanúm, hogy torz, a szexuális úton terjedő betegségekre hivatkozó járványügyi indokok álltak a szexuális életre utaló adatok alacsonyabb védelmi szintje mögött. Ezt a változtatást tehát van okunk ünnepelni. Ugyanakkor érthetetlen, hogy az Avtv.-nek azt a rossz szabályát hogyan ismételheti meg a jogalkotó, amely a *különlegesen védett adatok* (!) második csoportja esetében annyi garanciát (?) ad, hogy a korlátozást „közérdeken alapuló célból” törvény rendelheti el. Ami annyit jelent, hogy itt a jogalkotó nemhogy a személyes adatot, de a különlegesen védett személyes adatot sem tekinti alapjogi védelem alatt állónak. A közérdek alkotmányosan ugyanis értelmezhetetlen, és a „törvény elrendeli” nem tartalmi garancia sem kétharmaddal, sem anélkül. Egy ilyen szabály mögé alapjogkorlátozási tesztet fantáziálunk nem könnyű feladat, bár meg lehet próbálni, és ha jogalkalmazó lennének, meg is tenném.

Már az Avtv.-ben is a különleges adatok kezelésének törvényi követelménye volt az adatalany írásos hozzájárulása, de a jogalkotó nem nyúlt hozzá, holott a törvény ennek mibenlétéről, papíralapú hagyományos és elektronikus okirati formájáról semmit nem szól, ami egyrészt komoly értelmezési nehézséggel jár, másrészt határainkon túl ugyancsak ismeretlen kuriózum az adatvédelem területén.

Örömteli, az adatvédelem filozófiájának és az

alapjogok ideológiájának is megfelelő változtatás az, amely szerint több lehetséges adatkezelési megoldás közül azt kell választani, amelyik a személyes adatok magasabb szintű védelmét biztosítja. És, dicséret az írnoknak, ugyanezt a logikát tükrözi a közérdekű adatkérés szintén alkotmányosságkonform rendelkezése: „Ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél” [30. § (5) bekezdés].

Közérdekű adat

A közérdekű adat fogalmát⁶ viszont sikerült alaposan elrontani.⁷ Ahhoz, hogy a remélhetőleg véletlen nyelvi hiba teljes pompájában világosan álljon előtűnk, csak a definíció problematikus elemét idézem ide. Tehát „közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett” adat lenne, egyéb törvényi feltételek mellett, közérdekű adat. Az „és” előtt hiányzó vesszőtől nem tekinthetünk el, az ugyanis valamelyest megkönnyítene az értelmezést. Így viszont brutálisan jogkorlátozó és jogállami értelmezést egyaránt megenged ez a szöveg. Nem mindegy, hogy a mondat elolvasásánál az „és” vagy a „vagy” szó előtt állunk meg egy pillanatra. Az első, jogkorlátozó értelmezés alapján valamely ismeret akkor közérdekű egyfelől, ha közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében van, másfelől pedig azt a további feltételt is teljesítenie kell, hogy a szóban forgó szervnek vagy személynek a tevékenységére is vonatkozik, továbbá az a szintén a szerv vagy személy kezelésében lévő adat is e kategóriába esik, amely ugyanezen szerv vagy személy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezik.

Ez pedig azt jelentené, hogy a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő mindazon információk, amelyek nem saját tevékenységére (hanem például egy másik közfeladatot ellátó szerv tevékenységére) vonatkoznak, már nem közérdekű adatok. Ezek alapján akár a Gripenek vételárát ellentételező szerződés adataira is mondható lenne, hogy nem közérdekűek, hiszen nem a szerv saját tevékenységére vonatkoznak és nem is közfeladatuk ellátására vonatkoznak. A másik értelmezés szerint, amelyet a szöveg ugyancsak megenged, a közérdekű adat a szerv (vagy személy) birtokában lévő ismeret, továbbá a tevékenység-

gére vonatkozó (bárhol fellelhető) és a közfeladataival összefüggésben keletkezett ismeret is. Ez pedig megfelelne a jelenlegi értelmezésünknek. A király-nét megölni nem kell félnetek jó lesz...

A személyes adat abszolút és relatív értelmezése

Ez az adatvédelmi jog egyik legfontosabb problémája. Az Európai Unió tagállamaiban egymás mellett két felfogás uralkodik arról, hol húzódnak a személyes adat határai. Vannak államok, Németország és eddig Magyarország tartozott ide, ahol az abszolút értelmezés uralkodott, azaz minden olyan ismeret, amely emberi lényvel kapcsolatos, akkor is személyes adat, ha ez a kapcsolat akár csak rendkívüli erőfeszítéssel teremthető meg, olyannal, amellyel az adat konkrét kezelője esetleg nem is rendelkezik. Más országokban (például Olaszország) csak az személyes adat, amelyet a kezelője megszemélyesíthet.⁸

Az Európa Tanács 1981-es adatvédelmi egyezménye szerint személyes adat a „minden azonosított vagy azonosítható személyt érintő információ”.⁹ Az EÜ 1995 októberében elfogadott és 1998 óta hatályos adatvédelmi irányelve szerint „személyes adat bármely, azonosított vagy azonosítható természetes személyre (adatalany) vonatkozó információ; a személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt – közvetlenül vagy közvetve – azonosító szám vagy egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet”.¹⁰

Az Avtv. alapján személyes adat a meghatározott természetes élő személlyel kapcsolatba hozható adat, az abból levonható és ugyancsak az érintettre vonatkozó következtetés. A törvény legutóbbi jelentősebb novellája (2004) főlegesen vette át itt az irányelv utolsó fordulatát, hisz az előző definíció, amely nem jelölte meg azt, hogy „különösen” mi tekintendő személyes adatnak, ugyanezt jelentette. Az adat mindaddig megőrzi személyes adat minőségét, ameddig az adat és a személy közötti kapcsolat helyreállítható. Ha az adatot személyes jellegétől megfosztották, a továbbiakban nem tekinthető személyes adatnak, ám ha az adat és a személy között a kapcsolat helyreállítható, az adatkezelés során az adatot továbbra is személyes adatnak kell tekinteni. A személyes adatok az alapjogi védelem szabályai szerint az alkotmány [1949. évi XX. törvény 59. §, Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés] és a törvények (Magyarországon mindenekelőtt az Avtv.) védelme alatt állnak. Az az adat, amely meghatározott személyhez nem köthető (mert például aggregátum), nem minősül személyes adatnak, így nem is áll ilyen védelem alatt. Ebből következően amint az adatkezelés célja lehetővé

teszi, meg kell fosztani az adatokat személyes jellegűtől, anonimizálni kell azokat. Az ilyen (például statisztikai) adat felhasználását az adatvédelmi jogszabályok már nem korlátozzák.

A hazai jog szerint egy adat mindaddig személyes adatnak minősül, amíg a személy és az adat közötti kapcsolat helyreállítható. Néhány európai ország jogában, amint arra utaltam, a törvény csak azt tekinti személyes adatnak, amelyhez az adatkezelő ténylegesen hozzá is férhet.¹¹ Az eddigi magyar szabályozás szigorára azzal a példával világíthatunk rá, hogy azt az aszimmetrikus kulccsal titkosított e-mail üzenetet is személyes adatnak kell tekintenünk, amelyet mai tudásunk szerint a rendelkezésre álló erőforrásokkal megfejteni lehetetlen, arra a kulcsmegosztás elve szerint csakis a jogosult lehet képes.¹² Ugyan a magyar jog eddig a személyes adat abszolút fogalma mellett kötelezte el magát, a joggyakorlat ebben nem volt egészen egységes, de egészében, a törvénnyel összhangban, az abszolút értelmezést követte. Arra a kérdésre, hogy személyes adatnak számít-e egy IP-cím, adatvédelmi biztostként egy korai ügyben így válaszoltam: „A magyar adatvédelmi törvény definíciója [2. § 1) pont] szerint minden olyan adat személyes adat, amely természetes személlyel kapcsolatba hozható. Az ilyen adat személyes adat tekintet nélkül arra, hogy a kapcsolat csak több lépésben építhető fel, illetve arra, hogy a kapcsolat megteremtésére valamely adatkezelő önmagában nem képes.”¹³

Az Avtv. indoklása viszont, amely nem része a normának, mintha a relatív értelmezést erősítené, habár eléggé kifordított logikával: „A meghatározás értelmezése szerint azok az adatok is személyes adatnak tekintendők, amelyek önmagukban ugyan nem, de az adatkezelő birtokában lévő egyéb személyes adatokkal összevetve az érintettel kapcsolatba hozhatók.”¹⁴

Az megállapítható, hogy a személyes adat abszolút fogalma nem kevesebb gondot okoz, mint a relatív. Alkalmazása néha ésszerűtlen. A kozmetikusnál a hölgyek otthagyják a szőrszál végi tüszőt, amelyek a róluk szóló DNS-információkat tartalmazzák, azaz személyes adatok, ha azt a kozmetikus nem is tudja kinyerni. Jóri András a dinamikus IP-címet hozza fel példaként ugyanerre az anomáliára,¹⁵ amikor a böngésző felhasználónak kiosztott IP-címet a webszerver naplófájlban tárolja. Az internetező (pontosabban a gépe) több adatkezelő erőforrás-igényes együttműködésével azonosítható, de egyedül ezek egyike sem képes erre.

Vannak figyelemre méltó következmények. A német (és az eddigi magyar) joggal teljes összhangban a kielii tartományi adatvédelmi biztos egyik állás-

foglalása rámutatott, amint arról a *Der Spiegel* beszámolt,¹⁶ hogy a pelenkából származó gyerekkaki is az adatvédelmi jog hatálya alá tartozó genetikai személyes adatot tartalmazó adathordozó. A relatív értelmezés szabadságkorlátozáshoz, az abszolút értelmezés viszont nemegyszer abszurd eredményre vezet...

Az új törvény 3. § (4) bekezdése szerint a személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az ehhez kapcsolt értelmező rendelkezés pedig azt mondja, hogy az érintettel akkor helyreállítható a kapcsolat, ha az adatkezelő rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, amelyek a helyreállításához szükségesek. Ezzel átállunk a relatív értelmezésre, amely, amint az eddigiekből kiderül, önmagában nem, csak értékválasztási alapon kifogásolható. Az már viszont igen, hogy a relatív értelmezésben a szabályozás a feltétlenül szükséges mértéken túllendül, és nem gondol arra, hogy az azonosítás képessége egyrészt nem feltétlenül technikai jellegű, másrészt viszont fennáll az a gyakorlati probléma, hogy az adatkezelő az adatkezelés megkezdése után is megszerezheti az azonosítás képességét.

E szerint ha már áttérünk a relatív értelmezésre, helyesebb lenne, ha nem számítana személyes adatnak az az ismeret, amelyet az adatkezelő nem azonosít az adatalannal, feltéve, hogy erre nem is képes, de csak addig, ameddig erre nem képes. Azaz ha megszerzi a képességet az azonosításra, az adat automatikusan személyes adatnak minősül, és ha nincs jogalap, törlendő, ahol pedig a képesség megvan, ott ugyanaz továbbra is személyes adat.¹⁷

A közjogi vagy alkotmányjogi cselekvőképesség az információs jogokban

Az adatvédelem, sőt az információs szabadság téren is van jelentősége annak, hogy az alkotmányjogi cselekvőképesség nem esik feltétlenül egybe a polgári jogi cselekvőképesség fogalmával. Nem evidencia, sőt, felháborító, ha a vagyonjogi tekintetben nem teljesen cselekvőképes személyt nem illeti meg az információs önrendelkezés, noha mostanáig erről hallgatott a szabályozás. Azt meg elgondolni sem tudom, miért, miféle alkotmányos indokkal lehetne korlátozni a közérdekű adathoz való hozzáférést az adatkérő nem teljes cselekvőképessége miatt! Az Alkotmánybíróság a kiskorúak homoszexuális egyesületbe való belépéséről így vélekedett: „Annak mérlegelése során, hogy a gyermek fejlődése védelméhez való jog a gyermek egyesülési joga gyakorlásának korlátozásához vezethet-e, a gyermek életkorát és az egyesület jellegét egymásra vonatkoztatva, abból a

szempontból kell értékelni, hogy a gyermek képes-e megismerni és értékelni a homoszexualitáshoz való viszonyára vonatkozó, választható lehetőségeket, továbbá választása következményeit saját személyiségére, illetve későbbi életére és társadalmi beilleszkedésére nézve, beleértve azokat a következményeket, amelyek az adott egyesületben való tagságból és a homoszexualitás ott vallott felfogásának nyilvános vállalásából adódhatnak. [...] Önmagának mindenki árthat, s vállalhat kockázatot, ha képes a szabad, tájékozott és felelős döntésre. [...] Az állam korlátozó gyámkodása csak a határesetekben alkotmányossági viták tárgya (a kábítószer élvezésének büntetésétől az eutanáziáig). A gyermekek esetében azonban maga az Alkotmány és nemzetközi egyezmények teszik állami kötelességgé a gyermek fejlődési útjának megóvását a veszélyektől és kockázatoktól, éppen annak érdekében, hogy felkészülhessen a felelős és tájékozott döntésekre, mielőtt életkorával vélelmezett érettsége erre képessé teszi.”¹⁸

Az egyik érdekes adatvédelmi ügyben az alkotmányjogi cselekvőképességet úgy értékeltük, hogy a korlátozottan cselekvőképes általános iskolás roma gyerekeket – egyéb törvényi feltételek mellett – meg is kell kérdezni, részt kívánnak-e venni egy felmérésben.¹⁹

Amit a jogalkotó választott, jó irányban tett féloldalas lépés. „6. § (3) A 16. életévét betöltött kiskorú érintett hozzájárulását tartalmazó jognyilatkozatának érvényességéhez törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nem szükséges.” Ehelyett a gyerekek jogairól szóló New York-i egyezményhez kellett volna nyúlni, azzal, hogy tizenhat éves kortól minden nem cselekvőképtelent megillet az önrendelkezés, de a gyereket (és a cselekvőképességükben korlátozott más személyeket) szellemi fejlettségüknek, illetve státuszuknak megfelelően ugyancsak megilleti az adatkezelés jellegének figyelembevételével az önrendelkezési jog, miközben a közérdekű adat megismerhetőségének alanyi joga alapvetően független a cselekvőképességtől.

Adattovábbítás külföldre

Az irányelv alapján az Európai Gazdasági Térség tagállamaiba irányuló adattovábbítást úgy kell tekinteni, mintha Magyarország területén belüli adattovábbításra kerülne sor. Viszont mindaz, ami ezen kívül van, „harmadik ország”. Személyes adat harmadik országban működő adatkezelő vagy adatfeldolgozó részére Magyarországról akkor továbbítható, ha ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárult, vagy akkor, ha azt törvény lehetővé teszi, és a harmadik országban az átadott adatok kezelése, illető-

leg feldolgozása során biztosított a személyes adatok megfelelő szintű védelme.

Akkor megfelelő szintű a védelem, ha az Európai Bizottság ezt megállapítja, vagy a harmadik ország és a Magyar Köztársaság között az érintettek jogai érvényesítésére, a jogorvoslati jog biztosítására, valamint az adatkezelés, illetve az adatfeldolgozás független ellenőrzésére vonatkozó garanciális szabályokat tartalmazó nemzetközi szerződés van hatályban, továbbá akkor, ha a harmadik ország adatkezelője vagy adatfeldolgozója „az adatkezelés vagy adatfeldolgozás szabályainak ismertetésével igazolja, hogy az adatkezelés vagy adatfeldolgozás során megfelelő szinten biztosítja a személyes adatok védelmét, az érintettek jogait és azok érvényesítését, különösen, ha az adatkezelést vagy az adatfeldolgozást az Európai Unió Bizottsága külön törvényben meghatározott jogi aktusának megfelelően végzi,²⁰ vagy az adatkezelésre nemzetközi jogsegélyegyezmény végrehajtása érdekében kerül sor.²¹

Az új törvény egyszerre bővíti és szűkíti is a külföldre továbbítható adatok jogcímeit, olyan módon, hogy annak logikáját nem látom, de szerintem nem viszi közelebb a magyar szabályozást az európai gyakorlathoz. Megnyitja ugyanis az adattovábbítást külföldre az adatalany beleegyezése hiányában is, ha arra az adatkezelőnek jogi kötelezettsége áll fenn vagy ha ahhoz jogos érdek fűződik, feltéve, hogy az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.²² Ez a szabályozás komoly vitákat fog generálni, és nem zárja ki egyértelműen azt az értelmezést, amely szerint az adatkezelő üzleti érdeke is jogcímet adna a személyes adatok továbbítására külföldre. Továbbá a tiltakozási joggal (21. §) is ellentétes ez az értelmezés (vagy maga a szabályozás), de erre itt nem térek ki. Mindezt a törvényi bizonytalankodást a jogalkalmazás során kell majd valahogyan tisztázni.

Ez a probléma nem kizárólag a külföldre továbbított adatok tekintetében áll fenn, hiszen az adatkezelő jogi kötelezettségének teljesítése érdekében folytatott adatkezelés és az ő, illetve a harmadik személyek jogi érdekeinek – igaz, feltételekhez kötött – jogcíme olyan általános, nem csak a külföldre irányuló adattovábbításokra vonatkozó jogcímek, amelyek eddig hiányoztak adatvédelmi jogunkból. Más európai adatvédelmi jogrendszerek ismernek hasonló felhatalmazásokat, de az adatvédelem eddigi ha-

zai szigorán olyan rést nyitnak, amely a jogvédelmi szint jelentős csökkenésével is járhat.

Az új törvény továbbá, ellentétben az Avtv.-vel, kizárja a külföldre irányuló adattovábbítás garanciáinak magánjogi szerződésekbe foglalásának lehetőségét. Ami pedig, tekintve, hogy a nemzetközi cégek, de a nagy hazai adatkezelők is, hatalmas tömegben dolgoztatják fel adataikat az EU Bizottsága szerint nem megfelelő védelmet biztosító távolkeleti országokban működő adatfeldolgozókkal, jogvitákat, bírálatokat fog kiváltani. Ebből a szempontból is érdekes az al-adatfeldolgozó alkalmazásának a külföldiek számára érthetetlen tiltása, de mivel ez a tiltás az adatalanyok jogai szempontjából inkább előnyös, én nem bírálnám.

A feketeleves: a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Itt érjük tetten a képmutató jogalkotó valódi célját. A nemzeti együttműködés rendszere elpusztította a nemzetközi összehasonlításban is példamutató magyar ombudsmani rendszert, hivatalában egyedül hagyta meg – a független szakombudsmanok intézményét évek óta felháborító érvekkel támadó, az alkotmányos szerkezet és az alapjogok védelmében az elmúlt két évben érdemi megszólalásokkal nem jelentkező – „cigánybűnözős” általános hatáskörű biztost, a másik három intézményt pedig megszüntette. Ebből kettőt alárendelt helyettesként, szándéka szerint, látszatlétre kárhoztatott, és otthagytott a hivatalban. Az adatvédelmi biztost egyenesen száműzte, hűlt helyét beszántatná, ha tehetné, ám emlékét eltörölni nem tudja. A helyén a függetlenség teljes formai arzenálját felvonultató kormányzati sóhivatal próbál létrehozni kilenc évre (!) kinevezett vezetővel.²³ A létrejövő kormányhivatal hatásköri modelljét tekintve egyfelől teljes mértékben megőrzi az ombudsman jellegű fellépés jogköreit és ehhez komplett hatósági jogérvényesítő arzenált társít, oly módon, hogy az ombudsmani vizsgálat átválthat hatósági eljárásba, amely kötelező közigazgatási döntésekben és bírságolási jogban manifesztálódik.

A saját logikáján belül is teljesen elhibázott bírságolási jog szerint a hatóság által kiszabható bírság százezer forinttól tízmillió forintig terjedhet, ez pedig egyrészt alkalmas például sajtótermékek tönkretételére, de alkalmatlan, nevetséges eszköz a gazdasági hatalmasságokkal szemben: a telekommunikációs cégek, bankok, direktmarketingesek szankcionálására elégtelen ez az összeg. Tudjuk, ahol külföldön használják ezt az eszközt a jogsértő adatkezelők fegyelmezésére, ott a magyar összeghátár sokszorosára rúg a kiszabható bírság mértéke.

A szabályozó a legnagyobb bakot éppen ott lövi, ahol egyszer végre nagyon korszerű akar lenni. Az adatvédelmi audit (69. §) a hatóság szolgáltatása, amelynek keretében a folyamatosan végzett vagy tervezett adatkezelési műveleteket értékeli adatvédelmi, adatbiztonsági szempontok alapján. Az adatvédelmi auditot a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság az adatkezelő kérelmére folytatja le, és ezért az adatkezelő igazgatási szolgáltatási díjat fizet.

Mármost a hatóság jó pénzért auditál, megállapítja, hogy az auditált cég adatkezelése megfelel a legjobb gyakorlatnak, majd esetleg később egy adat-alany kérelmére mégis vizsgálnia kell ugyanazt, és netalán jogellenes adatkezelést tapasztal, annak meg kell állapítania a jogkövetkezményeit és kiszabni az indokolt bírságot is. De ha ezt megteszi, akkor tanúsítja, hogy a díj ellenében általa elvégzett audit szakmailag rossz volt. Ez még ötletnek is képtelen.

Mégis, milyen hivatali működésre számíthatunk? Kis fantáziával megmondható ez jó előre – az információszabadság intézményi védelme vésszen meggyengül, erősebb megfogalmazásban: meg is szűnik. A kormány és a pártok adatéhségével szembeni adatvédelem nagyon szerény védelmi szintet fog képviselni, azaz a politikai marketing korlátozására nem számíthatunk, a nemzeti együttműködés népi konzultációi nem a jogosulatlan személyes adatok használata által kiváltott hatósági ellenálláson fognak megbukni. A bankoknak, biztosítóknak, direktmarketing cégeknek stb. viszont lehet félnivalójuk.

Az adatvédelmi biztos hivatalának megszüntetése és az Európai Unió joga²⁴

Az adatvédelmi biztos hivatalának megszüntetése meggyőződésem szerint bizonyosan sérti az Európai Unió jogát. Erre több civilszervezet nevében többször, még időben, felhívtuk a jogalkotó figyelmét.²⁵ Az uniós jogban e tekintetben ugyanis komoly belső inkoherecia figyelhető meg. Amíg az unió audiovizuális irányelve az irányító hatóságok függetlenségét egyszer, egy eldugott szöveghelyen említi, addig az adatvédelmi irányelv szilárd jogi követelményként határozza meg az adatvédelmi hatóságok teljes függetlenségét.

Az irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy hozzanak létre (akár több) állami hatóságot, amelyek feladata az irányelv alapján elfogadott jogszabályok alkalmazásának ellenőrzése. A direktíva 28. § (1) bekezdése szerint ezek a hatóságok „feladatuk ellátása során teljes függetlenséggel járnak el”.

Az unió a tagállami adatvédelmi intézményekre

nem úgy tekint, mint amelyek kizárólag a nemzeti joghatóság hatáskörébe tartoznak; olyan feladatokat is ellátnak, amelyeket az Európai Unió joga ruház rájuk, státuszukat a nemzeti és az uniós jog együttesen határozza meg. Egyértelmű, hogy a nemzeti törvényhozásnak nincsen teljesen szabad keze az adatvédelmi intézményekre vonatkozó szabályok kialakításában. A nemzeti jogrendszereknek meg kell felelniük a direktívában megállapított garanciáknak.

A nemzeti adatvédelmi intézményekre vonatkozó adatvédelmi direktívában foglalt garancia a teljes függetlenség. Ezt az Európai Bíróság 2010 tavaszán egy olyan ítéletben állapította meg,²⁶ amely az adatvédelmi ombudsman hivatalának megszüntetése ügyében kifejezetten alkalmazható. Maga a tényállás is igen közel áll a magyarországihoz, ugyanis Németország korábban a miénkhez hasonlóan parlamenti alárendeltségben működő adatvédelmi szervezetét, ha nem is olyan botrányos körülmények között, mint a magyar jogalkotó, kormányhivatallá szervezte át. Ezzel itt is, ott is csökkentették a védelem szintjét, amit pedig az Európai Bíróság egyszer már jogsértőnek minősített.

A bíróság szerint a függetlenség „célja az egyének és szervezeteik védelmének megerősítése az őket érintő döntésekkel szemben. Az ellenőrző szervezetek feladatuk ellátása során tárgyilagosan és pártatlanul kell eljárniuk. Ezen ok miatt mentesnek kell lenniük bármilyen külső befolyástól, beleértve a szövetségi állam vagy a tagállamok közvetlen vagy közvetett befolyását is.” Az ítélet a függetlenség tartalmát tovább részletezve megállapítja, hogy „nemcsak a felügyelt szervezetek bármilyen befolyását zárja ki, hanem bármilyen utasítást vagy bármilyen egyéb közvetlen vagy közvetett külső hatást is, amely megkérdőjelezhetné ezeknek az intézményeknek a magánélet védelme és a személyes adatok szabad áramlása közötti méltányos egyensúly megteremtésére irányuló feladatellátását”.²⁷

Aligha lehet kérdéses, hogy a függetlenség tartalma az államot bíráló közjogi szereplők rendszerbeállítására. Ne felejtjük el, hogy a bíróságok függetlenségét védő Baka Andrással szemben hasonlóképpen jártak el: miután ellentmondott, kiszervezték alóla a Legfelsőbb Bíróságot. Ezek alapján aligha kétséges, hogy az *információs önrendelkezésről és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tör-*

vény azzal mindenképp megsérti a magyar adatvédelmi biztos teljes függetlenségét, hogy megszünteti ezt az intézményt, ezáltal mozdítva el hivatalából az immár volt adatvédelmi biztost.

*

Ezzel a törvénnyel a szabadságot elpusztító akarat vállalta a hipokrizist, tisztelgetta a szabadság előtt, és néhány helyen engedményeket is tett neki. Örülünk-e ennek vagy sem, döntse el ki-ki maga.

JEGYZETEK

1. Ami nem vaskos kötet, nem is nevezhető az adatvédelmi törvény kommentárjának. Lásd az erről szóló kiváló első kísérletet: JÓRI András: *Adatvédelmi kézikönyv*, Budapest, Osiris, 2005, 517 oldal.
2. Ez azért érthetetlen, mert még a fasiszta és a kommunista alkotmányok szerzői is, amint az természetes is, büszkék voltak elméjük termékére, nevükkel, arcukkal, a munkáért kapott magas kitüntetéseket ruhájukon hordva vállalták azt. Napóleont nemcsak győztes hadvezérként, de mint a *Code Civil* alkotóját is megfestették.
3. Mindenekelőtt a nemzetközi szakirodalomban is ünnepelet úttörő megoldást, az adatvédelem és az információs szabadság együttes, szinoptikus megközelítését.
4. SZABÓ Máté Dániel: *Az információs hatalom alkotmányos korlátai* (PhD-értekezés) Budapest, ELTE ÁJK Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, 2011 (kézirát).
5. 2005. évi XC. törvény az elektronikus információs szabadságról.
6. Igaz, a közérdekből nyilvános adat fogalmát pedig két különböző törvényhelyen, ha nem is éppen ellentétesen, de teljesen eltérő tartalommal definiálja az új törvény: 3. § (2) bekezdés és 23. § (6) bekezdés.
7. Erre a problémára, még mielőtt a törvényszöveget figyelmesen elolvastam volna, Szabó Máté Dániel hívta fel a figyelmemet, köszönet érte.
8. A személyes adat relatív és abszolút fogalmához lásd Douwe KORFF: *EC Study on Implementation of Data Protection Directive*, 2002 (Study Contract ETD/2001/B5-3001/A/49), *University of Essex, Colchester (UK)*, Cambridge (UK) September 2002; <http://www.garanteprivacy.it/garante/document?ID=455584>, 147.
9. Az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során című, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt egyezmény (kihirdette: 1998. évi VI. törvény) 2. § a) pont.
10. 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, 2. cikk a) pont.
11. „...one could read the word »can« as a reference to the capabilities of any particular person or organisation who or which might have access to the data: the data are then »personal« for someone who (or some organisation which) »can« link the data to an identified individual, but not for someone who cannot establish such a link.” KORFF (8. vj.) 14.
12. Hozzá kell tennem, hogy a meg nem fejtett üzenet forgalmazása is személyes adat, akár visszaélések forrása is lehet, és erősen hasonlítható a telefontársaságok által kezelt, a kommunikáció tartalmát ugyancsak nem tartalmazó ún. forgalmi adatokhoz, amelyek természetesen a törvény védelme alatt állnak.
13. Az adatvédelmi biztos esetjogából: 917/K/1998. sz. ügy.
14. Ilyen persze nincs, csak olyan, hogy egy másik adatkezelőnél van az adatalanyt meghatározó kulcs.
15. JÓRI (1. vj.) 101–103.
16. *Vaterschaft. Datenschützer für Verbot geheimer Tests*, *Der Spiegel*, 2005. január 11.; <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/0,1518,336356,00.html>; Jochen BÖLSCHKE: *Kuckuckskinder. Zahlväter rüsten zum Wattestäbchen-Krieg*, 2004. december 7.; <http://www.spiegel.de/panorama/0,1518,331166,00.html>.
17. Lehetséges másik megoldásként Jóri osztrák minta nyomán bevezetné a közvetett (indirekt) személyes adat fogalmát, melyet enyhébb szabályokkal lehet kezelni. JÓRI (1. vj.) 120., 134. vj.
18. 21/1996. (V. 17.) AB határozat.
19. Az egyik állásfoglalásomban, amely a roma gyerekek körében folytatott szociológiai vizsgálattal foglalkozott, a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezményre hivatkoztam, amelynek 12. cikke szerint „az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon nyilváníthatssa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni”. Állásfoglalás: a cigány és a nem cigány gyerekek egészségére ható tényezők szociológiai vizsgálatának adatvédelmi követelménye, 107/K/1999. sz. ügy.
20. 2011. évi CXII. törvény 18. §.
21. A Lindqvist-ügyben az Európai Bíróság úgy látta, hogy a svéd nyelvű honlapon (és tegyük hozzá: bizonyára svédországi szerveren) való közzététel nem minősül harmadik országba továbbításnak. C-101/01. sz. Lindqvist-ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12971. o.].
22. A 8. § (1) bekezdés b) pontja utal a 6. §-ra.

23. Mindez megteremtené az elvi lehetőségét, hogy az új hivatalvezető engedjen az autonómia kísértésének, erre azonban az előttünk álló időszakban a magam részéről nem látok lehetőséget. Nem vitatom azonban, hogy a kinevezett Péterfalvi Attilánál rosszabb jelöltet is választhattak volna. Ő legalább tudja, mit kellene tennie. Azonban vele szemben azért sem táplálhatunk túlzott reményeket, mert adatvédelmi biztосként az államrezont erősen érintő információszabadság terén nem fejtett ki érdemi tevékenységet.
24. Ennél a résznél szövegszerűen és a gondolatmenetet illetően is támaszkodom az EKINT, a TASZ és a Magyar Helsinki Bizottság 2011. október 3-án José Manuel Barrosohoz címzett közös levelére; http://ekint.org/ekint_files/File/barroso_dpa_independen-
- ce_20111106_printed.pdf*. Fontos fejlemény, hogy Viviane Reding november 30-án kelt válaszelevelében jelezte, a beadvány több jogi érvevel egyetért, és arról tájékoztatót, hogy a magyar kormánnyal szemben a vizsgálatot megkezdte; http://www.ekint.org/ekint_files/File/levelezes/response_laszlo_majtenyi.pdf.
25. A magyar kormány rosszul mérte fel mozgásterét. Második figyelmeztetés; <http://ekint.org/ekint/ekint.news.page?nodeid=474>; <http://www.ekint.org/ekint/ekint.news.page?nodeid=491>.
26. C-518/07. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2010. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2010; I-1885. o.] 25. bekezdés.
27. C-518/07. sz. ítélet (26. vj.) 31. bekezdés és köv.